

**SJÖMARKENSKOLANS PLAN FÖR
ARBETE MOT DISKRIMINERING OCH
KRÄNKANDE BEHANDLING
LÄSÅRET 2015/2016**

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
2. Skolans vision för likabehandlingsarbetet	4
3. Delaktighet och förankring	4
4. Utvärdering	4
5. Främjande insatser	6
6. Kartläggning.....	9
7. Förebyggande åtgärder.....	10
8. Rutiner för akuta situationer	11
9. Personal som elever och föräldrar kan vända sig till	12
10. Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp kränkningar.....	12

1. Bakgrund

En trygg skolvardag, fri från diskriminering¹, trakasserier² och kränkningar³ är en förutsättning för att elever ska lära och utvecklas. Enligt diskrimineringslagen (2008:567) ska det på alla skolor finnas en plan för hur man arbetar för att motverka diskriminering och trakasserier. Enligt skollagen (2010:800) ska det också finnas en plan för arbetet mot kränkande behandling. De två planerna sammanförs här i en gemensam plan; *Planen mot diskriminering och kränkande behandling*, även kallad *likabehandlingsplan*.

I planen redovisas hur Sjömarkenskolan arbetar *främjande* och *förebyggande* mot diskriminering, trakasserier och kränkningar. Det *främjande* arbetet utgår från skolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och respekten för de mänskliga rättigheterna. Det främjande arbetet utförs oavsett om det finns något aktuellt problem i verksamheten eller inte, och riktar sig till alla elever. Det *förebyggande* arbetet, i sin tur, utgår från konkreta problem. Det ska avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkningar som faktiskt finns i verksamheten. Både främjande insatser och förebyggande åtgärder ska omfatta det som kallas *de sju diskrimineringsgrunderna*. De sju diskrimineringsgrunderna är; *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder*.

Det är rektorns ansvar att se till att en ny plan upprättas varje år. Det är också rektorn som ser till att den följs upp och utvärderas och att alla som berörs av verksamheten; elever, personal och vårdnadshavare, ges möjlighet att delta aktivt i arbetet. På Sjömarkenskolan är Ann-Mari Kettisen den som ansvarar för att det sker.

Sjömarkenskolans plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling gäller från 2016-08-22 till 2017-08-31. De verksamhetsformer som omfattas av planen är grundskolan, årskurs F-6 samt Sjömarkenskolans fritidshem.

---

1 Diskriminering = när en elev missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna, av någon som har makt, tex huvudman eller personal.

2 Trakasserier= uppträdande som kränker en elevs värdighet, har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna, kan utföras av både elever och personal.

3 Kränkningar = uppträdande som kränker en elevs värdighet, har inte samband med någon diskrimineringsgrund, kan utföras av elever eller personal.

2. Skolans vision för likabehandlingsarbetet

Borås Stads övergripande vision lyder "*Lust att lära möjlighet att lyckas*". För att bibehålla lust att lära genom hela skoltiden krävs att våra elever mår bra. På Sjömarkenskolan ska alla elever trivas och känna sig trygga. De ska gå till skolan med känslan att de blir sedda och med känslan att de duger som de är, oavsett bakgrund, förutsättningar och förmågor. Det är vårt gemensamma ansvar att se till att skolan är fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar – att alla accepteras som de är.

3. Delaktighet och förankring

Elever, föräldrar och personal är alla delaktiga i arbetet att upprätta, följa upp och utvärdera planen. Eleverna är delaktiga genom samtal i klassrummet, exempelvis i samband med klassråd och i elevrådet. På elevrådets dagordning finns en stående punkt som handlar om tryggheten på skolan. Eleverna är också delaktiga genom trygghetsvandringen, trivselenkäten och klimatundersökningen. Vårdnadshavare ges möjlighet att framföra sina synpunkter på planen i skolrådet. Även vid dessa möten finns en särskild punkt som tar upp just trygghet och likabehandlingsarbete. Personalen deltar i arbetet genom diskussioner på arbetsplatsträffar och i skolans trygghetsgrupp. De synpunkter som framkommer sammanställs och tas med till arbetet med nästa års plan.

För att förankra den färdiga planen hos elever går klasslärare igenom och diskuterar den med sin klass under den första delen av höstterminen, samt i början av vårterminen. Klasslärare ansvarar också för att nya elever får kännedom om planen. Planen presenteras för vårdnadshavare på föräldramötet i september. Den finns också tillgänglig på skolans hemsida. Rektor går igenom planen med all personal på arbetsplatsträff och presenterar den för nyanställda.

4. Utvärdering

De främjande insatserna i planen 15/16 utvärderades genom en uppföljning vid vårterminens första APT. De förebyggande åtgärderna utvärderades av trygghetsteamet i maj. Här följer en sammanfattning av det.

4.1 Resultat av utvärderingen av främjande insatser

Uppföljningen vid vårterminens början visade att vi arbetar med en stor del av de främjande insatser vi har skrivit ner. Insatserna berör i stort sett alla av de sju diskrimineringsgrunderna, men det framkom också att vi är sämre på att arbeta med de insatser som rör diskrimineringsgrunden sexuell läggning, så som att använda värderingsövningar som tar upp temat, att ha fokus på HBTQ frågor i samband med sex och samlevnadsundervisningen och att diskutera innebörden av homosexuell och bisexuell med våra elever. Vid kommande läsårs början behöver vi diskutera vad det kommer sig att resultatet är så lågt inom området och vad vi kan göra för att bli bättre. Kanske finns det andra insatser som är bättre lämpade för den åldersgrupp vi arbetar med. Kanske är insatserna, som funnits i planen under några år, inaktuella och behöver förnyas. För att åtgärda detta kontaktas kurator för tips och råd om hur vi kan arbeta främjande med området.

Det finns också osäkerhet i hur väl vi lyckas ta till vara ett bredare spektrum av intressen när vi ordnar schemabrytande aktiviteter så som friluftsdagar. Inför kommande läsår vill vi göra ett försök att tänka nytt kring dessa dagar. Vi frågar oss också hur pass ofta vi granskar vår verksamhet

med normkritiska ögon – allt ifrån vår egen undervisning, vårt eget och våra kollegors bemötande gentemot barnen till att granska egna och andras normer och föreställningar. Flera ställer sig också frågan om vi verkligen anpassar undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov och menar att det är svårt att anpassa material efter förmåga, intresse och mångfald eftersom det inte finns tillräckligt mycket material att tillgå. Att främja och inspirera varje lärare till att anpassa undervisningen till varje enskild elev är något elevhälsoteamet även fortsättningsvis kommer att arbeta med för att främja och inspirera till. Vidare anger fritids att de kan bli bättre på att hålla regelbundna fritidsråd och där diskutera klimatet på fritids. Förskoleklassen tar upp att trivselenkäten inte används där. Tillsammans med förekolklasspedagogerna kommer en trivselenkät tas fram även för den åldersgruppen inför kommande läsår.

4. 2 Resultat av utvärderingen av förebyggande åtgärder

De förebyggande åtgärder som utvärderades var 1. Alla elever ska trivas och känna sig trygga. 2. Språkbruk. 3. Social utveckling.

Alla elever ska trivas och känna sig trygga

Målet i föregående års plan var att alla elever ska trivas och känna sig trygga på skolan. Resultatet på trivselenkäten som gjordes i år 1-3, i maj månad, visar att samtliga elever på lågstadiet trivs i sina klasser och 99 % känner sig trygga på fritids. 99 % känner sig också trygga med sin klasslärare. På mellanstadiet har enbart tre klasser svarat på enkäten. Det vi ser i de svar vi fått in är att trivseln och tryggheten på mellanstadiet skiftar mer.

Vid utvärderingen visade det sig att vi genomfört flera av de åtgärder vi planerade för att nå målen. Vi genomförde trygghetsvandringen under höstterminen för att kartlägga otrygga områden på skolområdet och trivselenkät genomförs höst och vår för att kartlägga trygghet och trivsel på skolan som helhet. I den mån det varit möjligt har vi försökt åtgärda det som framkommit i undersökningarna. Trygghetsgruppen upplever emellertid att vi behöver bli bättre på att följa upp enkäten. I trygghetsgruppen har vi tagit fram färre antal regler än de vi haft tidigare och diskuterat dem på APT. Vi har däremot inte tagit fram någon plan för de åtgärder som ska vidtas om reglerna inte följs. Trygghetsgruppen upplever också att vi fortfarande inte är helt enade kring vilka regler som gäller. Vi har också diskuterat skolans värdegrund och tagit fram tre ord som beskriver den: ansvar, omtanke och respekt. För att förankra orden har varje klass och fritids arbetat med dem på olika sätt. Alla lärare har uppsikt över tamburer, korridorer och kapprum när den egna klassen lämnar eller är på väg in i salen eftersom bråk ofta uppstår just i de situationerna. I en klass, där oron varit särskilt stor, har vi haft en extra resurs som stöttat barnen vid dessa tillfällen.

Inför terminsstarten i augusti förbättrade vi täckningen på rasterna genom att lägga ut rastvärd i schemat från början. Rastvärdarna hade olika områden att vistas på. I och med budgetanpassningar och organisationsförändringar försämrades täckningen åter vid årsskiftet. I slutet av vårterminen stärkte vi upp med ytterligare en rastvärd, tack vare arbetsmarknadsinsats från ALF. För att skapa tryggare raster infördes rastaktiviteter som fritids höll i under en stor del av läsåret. Aktiviteterna utvärderades efter hand och har visat sig var populära.

Målet var att under året anlita en föreläsare som kan fånga eleverna när det gäller kränkningar och mobbning. Inriktningen blev en föreläsning om nätetik, både för föräldrar och barn. Till augusti 2016 har däremot två insatser planerats, dels en föreläsare som ska inspirera personal i arbetet med värdegrund och en föreläsare som kan fånga barnen i samtalen om hur vi ska vara mot varandra.

För att skapa en trivsammare miljö i matsalen provade vi under hösten fem tysta minuter från det att varje klass kommer till matsalen. I utvärderingar i elevrådet har det visat sig att detta har haft god effekt på lågstadiet, men inte lika bra på mellanstadiet. Vi har också infört fasta placeringar, alternativt fasta bord, i matsalen för att undvika att någon elev hamnar ensam.

Resultaten på trivselenkäten visar att barnen upplever att alla inte alltid är snälla mot varandra på

rasterna och på fritids. Här behöver vi stärka upp med fler rastvärdar.

Trygghetsgruppen upplever inte att alla lärare haft uppsikt över tamburer, korridorer och kapprum när den egna klassen lämnar eller är på väg in i salen. Detta är något vi fortsatt behöver arbeta med.

Språkbruk

När det gäller målet om att alla elever ska ha ett gott bemötande och trevligt språkbruk visar resultatet på trivselenkäten att ingen förbättring skett. Vi upp lever att det är svårt att komma åt språkbruket med konkreta åtgärder så som påminnelser och fritids kul-burk. Trygghetsgruppen upplever att all personal behöver hjälpas åt att markera när språkbruket går över gränsen.

Social utveckling

Målet att alla elever ska bli medvetna om och ta ansvar för sin sociala utveckling har hamnat i skymundan i våra värdegrundsdiskussioner.

4. 2 Utvärdering av planen för 16/17

Planen för läsåret 2016/2017 utvärderas senast 2017-08-31. Utvärdering görs då av både konkreta åtgärder och främjande insatser. Planen kommer att utvärderas kontinuerligt av pedagogisk personal på konferenstid. En sammanfattande utvärdering görs också i juni. Eleverna utvärderar planen på klassråd, elevråd och i trivselenkäten. Vårdnadshavare är delaktiga genom skolråd.

5. Främjande insatser

Främjande insatser utgår från skolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt av de mänskliga rättigheterna. Insatserna genomförs året runt, oavsett om det finns något aktuellt problem eller inte och riktar sig till alla elever. Följande främjande insatser arbetar vi med på Sjömarkensskolan:

5.1 Diskrimineringsgrunden Kön

Mål

- Alla elever har lika värde, lika rättigheter och skyldigheter oavsett vilket kön man har.

Insatser

- Personal är observanta på eget och kollegors bemötande så att flickor och pojkar behandlas lika.
- Vi är observanta på att elever behandlar varandra med hänsyn och respekt.
- Vi arbetar för att all undervisning och schemabrytande aktiviteter lägger lika stor vikt vid både flickor och pojkars intressen.

Ansvarig: Lärare och fritidshemspersonal

Tidpunkt: Kontinuerligt under läsåret

5.2 Diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet samt diskrimineringsgrunden religion eller annan trosuppfattning

Mål

- Alla elever har samma rättigheter och möjligheter oavsett kultur, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning.

Insats

- Skolan och fritidshemmet inkluderar alla elever oavsett bakgrund.
- Kontinuerligt arbete i klasserna och på fritidshemmet kring etnisk tillhörighet; förklaring av begrepp, diskussioner, litteraturläsning.
- Undervisningen är icke-konfessionell och problematiserande, alla religioner och trosuppfattningar får plats i undervisningen.
- All personal på skolan är extra uppmärksamma på kränkningar med rasistiska eller religiösa inslag.

Ansvarig: lärare och fritidshemspersonal

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret

5.3 Diskrimineringsgrunden funktionshinder

Mål

- Alla elever har samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder.

Insatser

- Personalen planerar verksamheten så att alla kan delta.
- Vi anpassar undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.
- Inne- och utemiljö anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov.
- Vi arbetar utifrån att olikheter är en tillgång i lärandet.
- Material anpassas efter förmåga, intresse och mångfald.

Ansvarig: skolledning, lärare och fritidshemspersonal

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret

5.4 Diskrimineringsgrunden Sexuell läggning

Mål

- Alla elever har samma rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning.

Insatser

- Kontinuerliga diskussioner angående innebörden av begreppen homo- och bisexuell.
- Åldersanpassade värderingsövningar som behandlar temat sexuell läggning.
- Särskilt fokus på HBT-frågor i samband med sex- och samlevnadsundervisningen.
- Är uppmärksamma på läromedel så att de inte diskriminerar eller kränker någon på grund av dennes sexuella läggning.

Ansvarig: lärare och fritidshemspersonal

Datum: arbetet pågår kontinuerligt under läsåret

5.5 Övrig kränkande behandling**Mål**

- Alla elever trivs och känner sig trygga i skolan. Ingen blir utsatt för kränkningar, varken i verksamheten eller via telefon/internet. Umgängestonen utmärks av ömsesidig respekt och tolerans för olikheter.

Insatser

- Vi gör genomtänkta gruppindelningar och undviker situationer där elever väljer.
- Vi genomför rastaktiviteter och andra aktiviteter över klass- och årskursgränserna för att öka gemenskap och trygghet på skolan.
- All personal är extra uppmärksam på situationer som uppstår i skolans allmänna utrymmen samt ute på skolgården.
- Vi reagerar och agerar så fort vi får signaler om enstaka händelser eller konflikter så att dessa inte leder till mobbing.
- Om det kommer till skolans kännedom att kränkningar över Internet förekommer ser vi till att agera, följa upp och arbeta för att kränkningarna skall upphöra.
- Varje läsår inleds med en värdegrundsvecka.
- All personal har ett normkritiskt perspektiv, vilket innebär att vi granskar våra egna och kollegors medvetna och omedvetna normer och föreställningar.
- Vid konferenser, arbetsplatsträffar och studiedagar för personalen kontinuerligt diskussioner om förhållningssätt gentemot barnen på skolan.
- För att överbrygga elevens eventuella oro för byte mellan fritids/förskoleklass/skola har vi gemensamma arbetsplatsträffar/konferenser för att överföra viktig information mellan verksamheterna.
- Överlämningssamtal sker vid övergång från förskolan till förskoleklass, vid övergången mellan förskoleklass och åk 1, vid övergången mellan åk 3 och 4 samt vid övergången till åk 7.
- All personal har i sitt uppdrag ansvar över att på ett tydligt sätt uppmuntra varandra, se varandra och ge varandra konstruktiv kritik.
- Klassföreståndaren håller kontinuerliga utvecklingssamtal där frågor kring trivsel och trygghet tas upp.
- Fritidsrådet har som stående punkt att diskutera klimatet.
- Trivselenkät genomförs en gång/termin. Enkäten innehåller frågor som rör trivselen både i skolan och på fritids. Enkäten följs upp i klasser och av fritidspersonalen.

Ansvar: all personal på skolan

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret

6. Kartläggning

Kartläggningen ska visa var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet. För att kartlägga verksamheten använder vi följande metoder:

- **Trygghetskartläggning:** Alla klasser gör tillsammans med klasslärare en kartläggning över riskområden utmed skolvägen, i skolan och på skolgården.
Ansvar: rektor och pedagogisk personal.
Tidpunkt: september
- **Skydds rond:** Skolledning, vaktmästare, skyddsombud och elevskyddsombud gör tillsammans en skydds rond med fokus på att upptäcka och kartlägga brister i den fysiska och psykosociala miljön.
Ansvar: rektor
Tidpunkt: oktober
- **Klimatundersökning:** Föräldrar, elever och personal utvärderar hela skolans verksamhet i en enkät. Sammanställningen tas upp med all personal, i samtliga klasser samt tas upp med föräldrar vid föräldramöte.
Ansvar: rektor och personal
Tidpunkt: slutet av varje läsår.
- **Trivselenkät:** Eleverna fyller i en enkät om trivseln på skolan. Utifrån svaren arbetar varje lärare vidare med att förebygga och åtgärda eventuella kränkningar.
Ansvar: klasslärare
Tidpunkt: mitten varje termin.
- **Utvecklingssamtal:** Klassföreståndaren kallar till ett utvecklingssamtal/termin där frågor kring trivsel och trygghet tas upp.
Ansvar: klasslärare
Tidpunkt: utvecklingssamtal under höst- och vårtermin.
- **Hälsosamtal:** Under årskurs 4 genomför skolsköterskan hälsosamtal där frågor om trivsel och trygghet tas upp.
Ansvar: skolsköterska
Tidpunkt: arbetet pågår under hela läsåret

7. Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Arbetet utgår från de riskområden som framkommer i kartläggningen. I vår kartläggning framkommer att den allra största delen av våra elever känner sig trygga på skolan, men det framkommer också att det finns områden på skolan där man känner sig mindre trygg och att det finns klasser där klimatet inte riktigt lika gott som i andra. Vi tycker därför att det är viktigt att fortsätta arbeta med vi-känsla och värdegrund både inom klasser och på skolan som helhet. Här följer en presentation av de förebyggande åtgärder vi kommer att arbeta med under läsåret 2016/2017:

7.1 Alla elever trivs och känner sig trygga

Mål

- Alla elever ska fortsatt uppleva att de trivs och känner sig trygga.

Åtgärd

- Vi genomför trygghetsvandring under höstterminen för att kartlägga otrygga områden på skolområdet.
- Trivselenkät genomförs höst och vår för att kartlägga trygghet och trivsel på skolan som helhet.
- Trivselenkät skapas för förskoleklasserna.
- Vi arbetar på att skapa trygga grupper på skolan genom Bra kompis-aktiviteter.
- Vi arbetar på att skapa vi-känsla på skolan genom att starta upp fadderverksamhet.
- Vi provar ett nytt rastvärdssystem som innebär att varje parallell tillsammans med resurser tar eget ansvar för rastvärdskapet under lunchtid.
- För att skapa tryggare raster fortsätter vi med rastaktiviteter.
- Vi anlitar personer inom arbetsmarknadssatsning för att förstärka rastvärdskapet.
- Vi anlitar en föreläsare som kan inspirera personal i värdegrundsarbetet.
- Vi startar upp terminen med en värdegrundsvecka där Emil J kommer att prata med barnen om hur man ska vara mot varandra.
- Värdegrundsarbete i klassrummen fortsätter. De lektioner av skolans val som inte används till Grön Flagg används till EQ-övningar.
- Vi fortsätter med fem tysta minuter från det att varje klass kommer till matsalen.
- Fasta placeringar i matsalen kommer att gälla även under 2016/2017.
- Vi arbetar vidare med att förankra orden omtanke-respekt-ansvar.

7.2 Språkbruk

Mål

- Alla elever ska ha ett gott bemötande och trevligt språkbruk.

Åtgärd

- All personal hjälps åt att påminna om att använda ett trevligt språk och att markera när någon använder ett språkbruk som är över gränsen.
- Vi informerar föräldrar om att ett trevligt språkbruk är viktigt på Sjömarkenskolan
- Fritids användet ”kul-burken” för att uppmuntra ett gott bemötande.
- Vi arbetar vidare med orden omtanke-respekt-ansvar.

8. Rutiner för akuta situationer

8.1 Policy

På Sjömarken råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det saknar betydelse vem i personalgruppen som får kännedom om en incident; all personal på skolan har skyldighet att agera. Det är det utsatta barnet som avgör om hon eller han känner sig kränkt.

8.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Uppsikt och närvaro genom rastvärdsschemat.
- Rastvärdar har kännedom om vilka platser som upplevs som otrygga. All personal uppmärksammar och följer upp den jargong och de beteendemönster som råder i verksamheten.
- Pedagoger finns bland eleverna under hela skoldagen.
- Planerade hälsosamtal hos skolsköterskan i åk F och 4.
- Utvecklingssamtal sker varje termin.
- Föräldrar erbjuds löpande under året samtal kring sitt barns vistelse på fritids.
- Pedagoger och föräldrar uppmärksammar kännetecknen som kan tyda på att en elev är utsatt för kränkningar eller trakasserier.
- Stående punkt vid klassråd och fritidsråd då eleverna diskuterar trivsel och trygghet.
- Stående punkt för elevärenden på lärarlagsmöten och fritidslagsmöten.
- Årlig kartläggning av trivsel och trygghet.

8.3 Tecken på trakasserier och kränkningar

Nedan följer ett antal tecken på att en elev blir utsatt för kränkande behandling. Dessa tecken kan ha andra anledningar men skolpersonal och vårdnadshavare bör ta signalerna på allvar.

- Eleven upplever sig som kränkt.
- Ovilja att gå till skolan
- Att eleven inte vill prata om hur det är i skolan
- Svårigheter att hävda sig i kamratgruppen
- Verkar ledsen olycklig, håglös, passiv,
- Ha svårigheter att koncentrera sig.
- Försämrade skolresultat
- Eleven saknar vänner.
- Eleven drar sig undan.
- Ofta ont i huvudet eller magen
- Svårigheter att tala i grupp eller under lektion.
- Skolk
- Tar lång tid på sig att gå ut på rasten.

- Sover dåligt, har mardrömmar.
- Ofta sjuk
- Motvillig att gå till skolan
- Trasiga, förstörda eller borttappade kläder och saker utan förklaring.
- Blåmärken och sår utan förklaring.
- Sällan eller aldrig bli hembjuden till skolkamrater.
- Väljer omvägar till eller från skolan

9. Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Det finns flera personer som elever och vårdnadshavare kan vända sig till; klasslärare, rektor, biträdande rektor eller övrig personal.

Rektor; Ann-Mari Kettisen 0768-88 88 32

Biträdande rektor; Annika Simfors 0721-60 08 59

Skolsköterska: Malin Jacobsson 0702-94 47 95

10. Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

10.1 Utreda, åtgärda och följa upp när elev kränks av andra elever.

All personal på skolan har skyldighet att agera så snart man får kännedom om att en elev känner sig kränkt, oavsett om den som kränker haft för avsikt att kränka eller inte. Skolan ska grundligt utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Utredningen ska vara allsidig, värderingsfri och grundlig. All personal har också skyldighet att anmäla kränkningar till rektor. Rektor har i sin tur skyldighet att anmäla till huvudmannen.

När vi på Sjömarkenskolan gör en mobbningsutredning är inriktningen att vi samtalar med alla elever i den aktuella klassen enskilt. Arbetet ska dokumenteras.

1. Två vuxna samtalar med den som blivit utsatt; en intervjuar en dokumenterar.

- Vad har hänt?
- Hur ofta?
- Hur länge?
- Var har det inträffat?
- Vilka är inblandade?
- Hur upplever eleven situationen?
- Vad har han/hon för önskemål?

Bestäm tid för uppföljning en vecka senare, men klargör att eleven genast ska vända sig till lärare eller annan personal på skolan om något händer innan dess.

2. Kontakt tas med den utsattes förälder om denne inte varit med vid det första samtalet.

3. Individuellt samtal med alla elever i den aktuella klassen och eventuellt andra elever som nämns. Samtal sker alltid enskilt. Mobbarna ska inte sammanföras med den mobbade. Viktigt är att samtalet utformas värderingsfritt med empati utifrån ett lösningsfokuserat perspektiv:

- Berätta vad skolan anser om mobbing. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att det genast ska upphöra.
- Tala om fakta och håll samtalen på en individuell nivå, dvs. prata inte om vad andra har gjort.
- Ställ frågorna När? Var? och Hur? Undvik frågan Varför? Det är sällan som någon kan tala om varför man betett sig illa.
- Ge tillbaka ansvaret. "Hur ska du göra för att få stopp på det"? Kräv konkreta svar. Gör upp en plan för hur detta ska gå till.
- Upprätta en överenskommelse/handlingsplan.
- Informera om att vi kommer ha ett uppföljningssamtal om en vecka.

4. Samtliga vårdnadshavare informeras av de som genomfört samtalen om vad som hänt, vad som har beslutats och hur man kommer att jobba vidare.

5. Personal på skolan informeras om att ha extra uppmärksamhet mot de inblandade.

6. Rektor ansvarar för anmälning av händelse till huvudmannen på Stadsdelen Västers fastställda blankett.

7. Uppföljningssamtal med den som är utsatt sker efter en vecka. Uppföljningssamtal sker senast efter en månad med samtliga.

8. Om samtal inte hjälper:

- Markeringssamtal av någon vuxen i elevhälsoteamet samt rektor.
- Kalla vårdnadshavare för samtal tillsammans med eleven.
- Kontakt med polismyndigheten samt sociala myndigheter.
- Eventuell anmälan.

10.2 Rutin för utredning, åtgärder och uppföljning när elev kränks av personal.

Om skolan får kännedom om, eller misstänker, att en elev blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av personal följs nedanstående handlingsplan:

1. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier ska genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas den inblandade elevens klasslärare och rektor.
2. En anställd som på annat sätt får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling informerar elevens klasslärare och rektor om detta.
3. Allvarligt samtal, vilket leds av rektor, med den som kränker. Samtliga steg dokumenteras.
4. Uppföljning efter en vecka, och sedan vid ytterligare två tillfällen, med två veckors mellanrum.

10.3 Återrapportering

1. Efter avslutad utredning ska en återrapportering ske till rektor.
2. Rektor ansvarar för att en återrapportering sker till huvudmannen.

10.4 Rutiner för dokumentation

Samtliga samtal och möten ska dokumenteras och arkiveras.

Den som upptäckt kränkningen:

Incidentrapport fylls i och lämnas till rektor för kännedom.

Klasslärare:

Samtliga steg dokumenteras och ska innehålla vilka som varit inblandade, kontakter man tagit, beslut som gjorts, eventuella förändringar man genomfört i gruppen, uppföljning och hur det blev. Dokumentationen sparas av klassläraren själv.

Lärargrupp:

Ärendeblankett fylls i av de som genomfört samtalen med eleverna. Dokumentationen ska innehålla vilka kontakter man haft, vilka samtal som genomförts, beslut som tagits, vilka ev. förändringar man genomfört på skolan, uppföljning och analys på hur det blivit.

Dokumentationen sparas i särskild pärm på skolan under läsåret. Vid läsårets slut diarieförs avslutade ärenden och förvaras enligt skolans sekretessregler.

Rektor/EHT:

Minnesanteckningar och handlingsplaner skrivs och diarieförs när ärendet är avslutat. Dokumentationen ska sedan förvaras i dokumentaskåpet.

10.5 Rutiner för uppföljning

Se tidigare rubriker under ”Rutiner för akuta åtgärder”.

10.6 Ansvarsförhållande

Se tidigare rubriker under ”Rutiner för akuta åtgärder”.